Historische Vereniging Boskoop

kalender

2001

Het kweken bekeken

Elf kwekerijen uit Boskoops bedrijvige bestaan

U kunt de kalender op verschillende manieren ophangen: óf u kiest alleen de hoofdpagina met de grote themafoto, óf u verrijkt deze pagina met de aanvullende informatie die op de achterkant van de voorgaande pagina is gedrukt. Gebruikt u in dat geval het speciaal hiervoor geperforeerde gaatje.

Het kweken bekeken

De trein staat nog stil, op onderstaande foto, en de kwekers hebben hun bewegingen gestaakt. Ze zijn door de fotograaf gestoord tijdens hun werk: het laden van wagons met bomen en struiken die naar elders vervoerd gaan worden. De 'konten' van de bomen zijn veilig verpakt, andere planten wachten in speciaal gevlochten manden. Er is duidelijk sprake van activiteit: vijf mannen die druk doende zijn de nodige boomkwekerijproducten klaar voor hun reis te maken. Het heeft iets paradoxaals: om de hectiek van hun werk vast te leggen, dienen zij dat werk te onderbreken en minutenlang verstijfd te poseren tot de fotograaf zijn plaat gemaakt heeft. Enige tijd later zullen zij het resultaat van deze fotosessie zien: een mooie foto op stevig karton geplakt, versierd met enkele tierelantijnen. Een klein, liefdevol vervaardigd kunstwerk. Met enige trots zullen zij de foto in eigen kring en aan zakenrelaties laten zien: vijf versteende mannen bij een stilstaande trein, omringd door hun broodwinning, het op Boskoops veen gekweekte groen.

Wie anno 2001 de foto bekijkt, wordt vooral getroffen door de kleur van het origineel: de toen gangbare tinten, die thans de kleur van de nostalgie zijn. De realiteit van destijds, het leven van alledag, is honderd jaar later romantiek geworden, spreekt tot de verbeelding en nodigt uit tot enige weemoed om zóveel 'sfeer' die verloren ging. De foto maakt voor de huidige kijker het leven van toen tastbaar, maar vervreemdt hem tegelijkertijd van een wereld die voltooid verleden tijd is.

Leven houdt beweging in: alles gaat door, alles verandert, alles ontwikkelt zich, niets blijft. Het zijn de hevigste clichés, maar ze raken aan de kern van ons bestaan. De kalendercommissie is zich daar bij het samenstellen van deze kalender opnieuw van bewust geworden. Namen van ooit bekende bedrijven roepen nu vraagtekens op. Indertijd modern vormgegeven catalogi van kwekers doen nu antiek of belegen aan. Keurig onderhouden kwekersland blijkt thans volledig bebouwd te zijn. Jonge, energieke kwekerskoppen leven in de herinnering slechts voort als vergrijsde heren, die al lang niet meer onder ons zijn. Alle verzamelde foto's, catalogi, brieven, folders en advertenties confronteerden de samenstellers van de kalender met een voorgoed voorbije wereld.

Gepoogd is daarvan iets vast te leggen, te reconstrueren, opnieuw leven in te blazen. De samenstellers hebben geprobeerd de snippers van het verleden, die door de tijd soms naar alle windstreken werden geblazen, bij elkaar te zoeken en zó aaneen te schuiven dat er een beeld ontstaat van een firma, een kwekersfamilie, een assortiment, een manier van reclame maken. Met nadruk *een* beeld. Naar volledigheid is niet gestreefd, noch naar een sterk gefundeerde behandeling van 'de' geschiedenis van de bedrijven. Daarvoor is een medium als deze kalender niet geschikt. De gebruiker van de kalender kan een indruk krijgen van de sfeer van enkele oude Boskoopse kwekerijen - het liefst met de geur van de veengrond uit de kashokken in zijn neusgaten. Daarbij mag hij zich betrappen op nostalgische gevoelens, bevangen worden door weemoed - of zich opgelucht voelen dat hij in ónze tijd leeft, in kleur en niet in sepiatinten.

Deze pagina toont enkele foto's van transport van boomkwekerijproducten, foto's die als symbolisch gezien kunnen worden. Transport immers impliceert beweging, op weg zijn, en sluit daarmee aan op het thema van deze kalender die zo duidelijk beweging, verandering, op weg zijn in de tijd toont. Van 1887 naar 1924, van 1936 naar 1967 - en binnen 2001 van maand naar maand.

De keuze van de in beeld gebrachte bedrijven is enerzijds weloverwogen, anderzijds willekeurig. Uitgangspunt was dat het om firma's moest gaan die lang geleden een bekende klank hadden in Boskoop, maar nu tot de verleden tijd behoren. Op deze regel is één uitzondering gemaakt: de firma Felix & Dykhuis, die nog steeds bestaat. Deze firma is één van de oudste *nog functionerende* boomkwekersbedrijven en daarom heeft zij een plaats in deze kalender gekregen, als tegenwicht voor al die bedrijven die niet meer bestaan. De keuze van de onderwerpen is in zoverre willekeurig dat rekening gehouden diende te worden met beschikbaar materiaal: was er genoeg bewaard gebleven dat een gevarieerd beeld van het bedrijf kon geven? Het materiaal van in eerste instantie gekozen kwekerijen bleek in enkele gevallen dermate beperkt te zijn dat deze bedrijven helaas moesten afvallen.

De opzet van de tekstinformatie verschilt per bedrijf. Er is naar gestreefd zoveel mogelijk de grote lijn van de bedrijfshistorie kort te verwoorden, maar daarnaast zijn er bij iedere firma weer andere accenten geplaatst. Bij de één was er ruimte voor een anekdote, bij de ander viel veel persoonlijks te melden over een van de firmanten, bij weer een ander was het aardig opmerkingen over bijvoorbeeld architectuur te maken. Ook hier was het beschikbare materiaal van doorslaggevende betekenis. Daarnaast dienden de teksten ook onderling te variëren en zeker niet elkaars spiegelbeeld te zijn. Jan Bakhuizen, boomkwekersknecht van weleer, zorgt met zijn 'echt Boskoops' kwekersjargon voor een kleine lichte toets. Op elk van de detailpagina's is hij te vinden.

Voor deze kalender is uniek materiaal verzameld. De samenstellers hebben veel plezier beleefd aan het bijeen brengen van zoveel beelden die betrekking hebben op een echt Boskoopse bedrijfstak. Materiaal dat anders wellicht veel later of nooit zou zijn ontdekt. Niet alles kon worden geplaatst, maar het archief van de HVB is een veilige opslagplaats.

Ewout Bulk, Pim Oxener, Gé Vaartjes, Erwin Verweij

'Jôh, wat issut fain voor je aige te zain!'

Boomkwekerijproducten van Felix & Dykhuis worden ingeladen voor transport. Alphen aan den Rijn, omstreeks 1900.

Januari

1	*nieuwjaarsdag*	ma
2		di
3		wo
4		do
5		vr
6		za
7		zo
8		ma
9		di
10		wo
11		do
12		vr
13		za
14		zo
15		ma
16		di
17		wo
18		do
19		vr
20		za
21		zo
22		ma
23		di
24		wo
25		do
26		vr
27		za
28		zo
29		ma
30		di
31		wo

Joh. Stolwijk & Söhne
Export - Baumschulen B.V.

P.J.C. Oosthoek & Co

De Overslag, anno 2001. Hier staan thans het postkantoor, de Rabobank, reisbureau Plantex en de Plantenziekten-kundige Dienst. Enkele decennia geleden was dit deel van Boskoop nog boomkwekerijland: een deel van de bekende firma 'P.J.C. Oosthoek & Co', opgericht op 1 augustus 1907. Vennoten binnen dit bedrijf zijn Pieter Johannes Cornelis Oosthoek (1873-1964) en Jan Adrianus Hooftman (1871-1951). Oosthoek is in zijn tijd één van de grootste exporteurs, die veel land bezit. Buiten het reeds genoemde deel waar tegenwoordig de Overslag is, tuint hij aan de overkant van het Reijerskoop (nu de Populierenhof) en aan weerszijden van de Goudse Rijweg.

Een bewaard gebleven foto van de vennoten Oosthoek en Hooftman geeft een mooi tijdsbeeld weer. De heer Oosthoek (links, met hond) poseert duidelijk als 'de baas', de zelfbewuste man van de wereld, de handelaar. Aan de andere kant staat de heer Hooftman, voor de gelegenheid in een net pak met bolhoed gestoken, niet echt ontspannen - de 'Co' van de firma. De traditionele rangen- en standenmaatschappij van die dagen is op deze foto onbewust vastgelegd.
P.J.C. Oosthoek is geïnteresseerd in taal; hij legt een namenlijst van Boskoopse termen aan. Zoals vele Boskopers heeft ook hij een bijnaam: 'Vadertje Oosthoek'. Deze *nickname* ontleent hij aan zijn wijze van mensen op straat aanspreken: 'Dag, vadertje…', 'zo, vadertje…'

In 1931 treden Oosthoek en Hooftman, inmiddels 'de oude generatie', terug en laten het bedrijf aan Eduard Hendrik Grootendorst en Willem Jan Hooftman, die al sinds 1927 vennoten zijn. Grootendorst trouwt met Oosthoeks dochter Jeanne, die jong zal overlijden. In 1938 wordt de vennootschap ontbonden; Eduard Grootendorst, hertrouwd, emigreert naar Amerika en W.J. Hooftman zet de zaak voort onder zijn eigen naam, maar met de vermelding: 'Voorheen P.J.C. Oosthoek & Co'. Hooftman (1902-1991) steekt veel energie in de herbouw van de handel na de Tweede Wereldoorlog. In de jaren zeventig neemt zijn zoon Jan de zaak over en midden jaren tachtig komt een nieuwe Willem Jan, een zoon van Jan Hooftman, in het bedrijf. De zaak is thans een vennootschap en richt zich vooral op export naar Engeland en Ierland. Daarmee wordt de lijn van de ooit binnen Boskoop beroemde P.J.C. Oosthoek & Co, die ook met Scandinavië en Italië handelde, voortgezet.

P.J.C. Oosthoek

P.J.C. Oosthoek en J.A. Hooftman (omstreeks 1910)

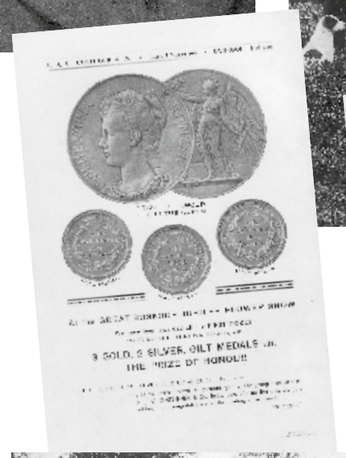

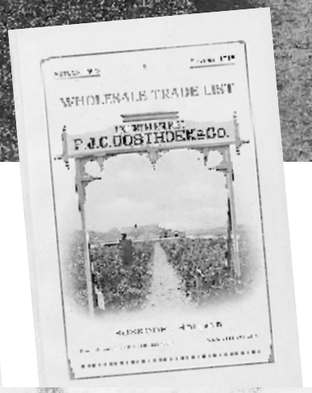

Kwekerij aan de Goudse Rijweg (nu Forsythiastraat en Genistastraat)

Personeelsfoto 1927: staande v.l.n.r.: ??, F. Sloof, H. Hoogeveen, Stapper, A. de Jong, W. Rodenburg, C. van Egmond (bomenzoeker), Van Willigen. Zittend v.l.n.r.: H. Loef, C. v.d. Wolff, Hoogeveen, C. Hoogendoorn, N. Straver.

Kwekerij achter het Reijerskoop met zicht op voormalige Rooms-Katholieke kerk. Nu is hier de Overslag.

Kwekerij aan het Reijerskoop (nu bloemisterij Hans Hooftman)

'Dur leg un boel kanarievuil en zwart gras om te blooten'

Overslag

Reijerskoop 120

Gezicht op de tuin van P.J.C. Oosthoek & Co, evenwijdig aan het Reijerskoop in de richting van de begraafplaats. Nu loopt hier de Overslag.

Februari

1		do
2		vr
3		za
4		zo
5		ma
6		di
7		wo
8		do
9		vr
10		za
11		zo
12		ma
13		di
14		wo
15		do
16		vr
17		za
18		zo
19		ma
20		di
21		wo
22		do
23		vr
24		za
25		zo
26		ma
27		di
28		wo

MARCHANT B.V.

P. van Nes Az

In januari 1992 wordt de firma P. van Nes Az, gevestigd aan het Reijerskoop 225, feitelijk beëindigd door het overlijden van P. van Nes. Het bedrijf is dan al, in 1991, verkocht aan Jaap Schouten, de handel aan Taaf Rosbergen. Daarmee is er een einde gekomen aan een Boskoopse kwekerij die lange tijd internationale bekendheid genoot. De export van de firma richt zich vooral op Duitsland, Frankrijk, Scandinavië, Polen (tot 1940), Luxemburg en Zwitserland.

Oprichter van het bedrijf in 1871 is Pieter van Nes Ariezoon (1851-1931), die - voor zover bekend - tot 1912 actief is en reeds met export begint. Zijn zonen Arie Pieter van Nes (1883-1961) en Pieter Oosthoek van Nes (1885-1957) zetten dan de zaak voort als Firma P. van Nes Az en breiden het bedrijf verder uit. In 1954 draagt Pieter Oosthoek van Nes zijn aandeel over aan Pieter (1912-1992) en Rokus (1914-1997), de zonen van Arie Pieter, die tot op hoge leeftijd werkzaam blijven en tenslotte door het ontbreken van opvolging het bedrijf verkopen.

Arie Pieter van Nes is na de opname van zijn zoons in de leiding van het bedrijf (1940) actief in diverse maatschappelijke functies. Zo is hij wethouder/loco-burgemeester van 1943 tot 1958 en voorzitter van de Bond van Plantenhandelaren. In de bezettingsjaren doet hij veel voor de voedselvoorziening. Door bemiddelingen weet hij met succes razzia's te voorkomen. Na de oorlog doet hij moeite om zo snel mogelijk de grenzen voor de Boskoopse producten te heropenen; als voorzitter van het Bedrijfschap voor Sierteeltproducten bevordert hij de exportmogelijkheden van de sierteelt. Als dank voor zijn inspanningen wordt hij in 1949 benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

De firma P. van Nes Az heeft een goede naam als werkgever. Vele medewerkers vieren hun vijfentwintig- of zelfs veertigjarig jubileum. Kasbaas J.G. ('Kobus') Romijn blijft zelfs meer dan zestig jaar bij de firma in dienst. In de boomkwekerijwereld bouwt het bedrijf een gedegen reputatie op. Betrouwbaar, vakkundig en vooral bekend om de uitstekende kwaliteit van de geleverde planten. De naam A.P. van Nes is 'vereeuwigd' in de naar hem genoemde laan, die in 1968 is aangelegd om een nieuwe verbinding tussen Biezen en Reijerskoop te maken.

Pieter van Nes Az (1851-1931)

Arie Pieter van Nes (1883-1961)

Pieter Oosthoek van Nes (1885-1957)

Rokus van Nes (1914-1997)

Pieter van Nes (1912-1992)

Kasbaas J.G. Romijn

Taxus baccata

'Neem un wieg mee naar dat bed beebies, dauw ze in de wieg, zachies in mekaar trappe en alleen op de kontjies'

Reijerskoop 225

Reijerskoop voorbij nummer 102

Rond 1955: zicht op het bedrijf aan het Reijerskoop

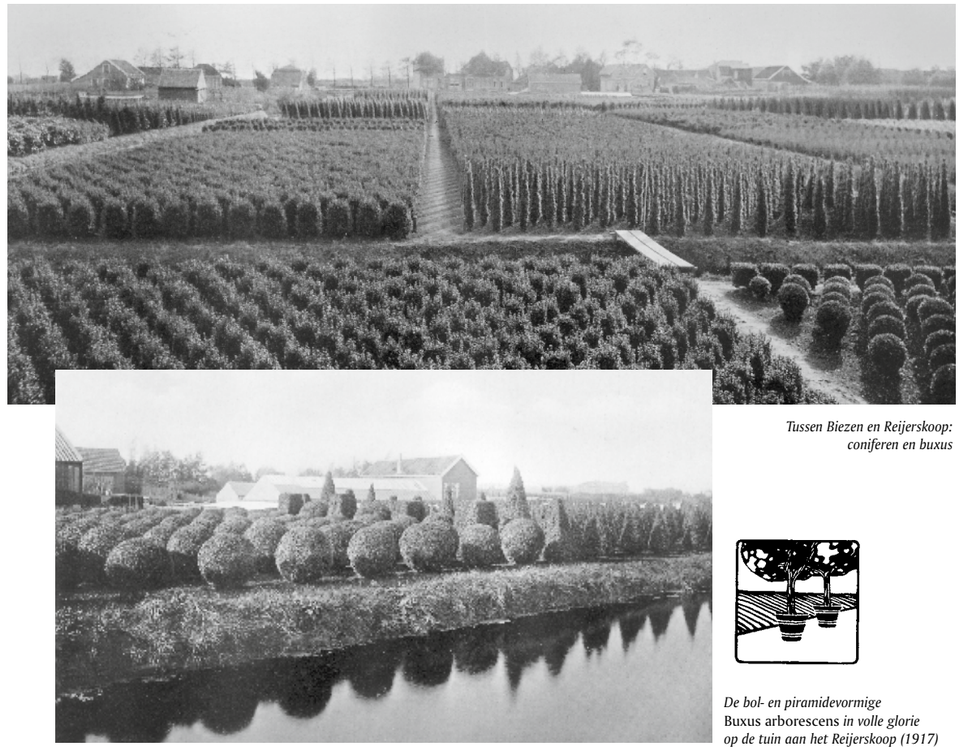

Tussen Biezen en Reijerskoop: coniferen en buxus

De bol- en piramidevormige Buxus arborescens *in volle glorie op de tuin aan het Reijerskoop (1917)*

Kwekerij aan de Goudse Rijweg in 1917

Maart

1		do
2		vr
3		za
4		zo
5		ma
6		di
7		wo
8		do
9		vr
10		za
11		zo
12		ma
13		di
14		wo
15		do
16		vr
17		za
18		zo
19		ma
20		di
21		wo
22		do
23		vr
24		za
25		zo
26		ma
27		di
28		wo
29		do
30		vr
31		za

juwelier g.h.does

De pakloods van de firma P. van Nes Az, gebouwd rond 1875, aan het Reijerskoop. Bijzonder is de uitstalling van de producten voor de loods.

C.B. Lünnemann

Personeel C.B. Lünnemann, 1897. Geheel rechts: Bernard Lünnemann. Het jongetje met de twee bloempotten is Japie Blonk, de latere fietsenmaker.

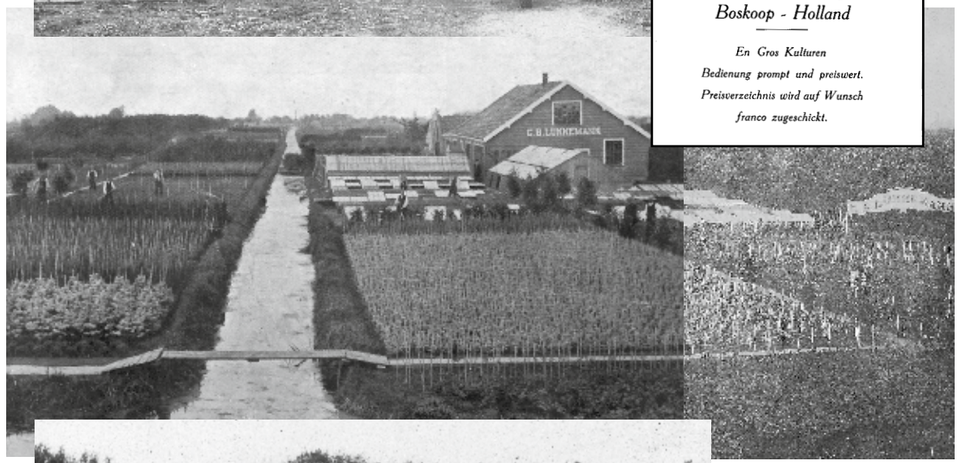

Een overzicht van de tuin aan de Zijde

C.B. Lünnemann (met bolhoed) en Bernard Lünnemann op hun kwekerij, rond 1900

Firma G.H. Lünnemann, eind jaren vijftig; Gerard en Kees Lünnemann (links) met Zwitserse zakenrelaties bij de opgang van hun kwekerij

Firma C.B. Lünnemann, 1961. In het houten huis woonde G.M. Lünnemann.

In de jaren zeventig van de 19e eeuw start Cornelis Bastianus Lünnemann (1850-1921), afkomstig uit een Duits geslacht, een kwekerij aan de Zijde. Thans zijn op dit terrein gevestigd onder meer Handelskwekerij J.M. van Veen en, in het Laag Boskoop, de firma Roggeveen & Vermeulen. C.B. Lünnemann toont een grote maatschappelijke betrokkenheid. Hij is jarenlang wethouder en loco-burgemeester. Bij de grote tentoonstellingen van 1911 en 1913 is hij lid van het 'Eere-Comité'. Verder is hij onder meer tweede secretaris van de Commissie van Toezicht van de Rijkstuinbouwschool. Vijftig jaar lang is hij organist van de r.k. kerk Sint-Jan de Doper – hoewel hij door zijn progressieve instelling in een voortdurend conflict verkeert met de strenge, rechtlijnige pastoor Daalmans.

In 1899 begint zijn zoon Bernard (1874-1952) een eigen kwekerij aan de Zijde, waar hij ook een huis bouwt - thans bewoond door L.v.d. Akker-Kuipers. Eind jaren tien verhuist hij naar Den Ham, waar hij een kleinere kwekerij opzet. Vanaf deze periode is hij vooral actief als veilingmeester van de jonge 'Boskoopsche Veiling'. In diezelfde tijd is er ook kort sprake van de firma 'Kallen & Lünnemann': een firma bestaande uit C.B. Lünnemann, zijn jongste zoon Jo (J.S. Lünnemann), en zijn schoonzoon Henricus van der Kallen. Jo vertrekt in 1918 naar Amerika om hier handelsbetrekkingen aan te knopen. Hij sterft er echter nog datzelfde jaar, op 27-jarige leeftijd. Van uitbouw van 'Kallen & Lünnemann' is hierna niets meer gekomen. Drie jaar later overlijdt ook C.B. Lünnemann.

Toch blijft de kwekerij aan de Zijde de naam Lünnemann dragen; in 1910 is zoon Gerard (1880-1948) op een deel van het land de firma G.H. Lünnemann begonnen. Evenals bij zijn vader is zijn voornaamste exportgebied Zwitserland, Duitsland, Luxemburg en Frankrijk. Na zijn dood zetten zijn zonen Kees (C.B., 1911-1974) en Gerard (G.M., 1916-1993) het bedrijf voort, tot zij in 1959 de firma splitsen. Kees tuint vanaf dat moment op het rechtergedeelte onder de oude firmanaam C.B. Lünnemann en Gerard behoudt de firmanaam van zijn vader: G.H. Lünnemann. In 1973 beëindigt Kees de firma wegens gebrek aan opvolging en verkoopt zijn tuin aan zijn broer Gerard. Deze heft zijn bedrijf in 1978 op en verkoopt de grond aan J.M. van Veen. Hij verhuist naar Duitsland, waar hij in 1993 zal overlijden.

Zijde 113

C.B. Lünnemann (1850-1921)

Kallen & Lünnemann,
Boomkweekers,

Telefoon Int. Nr 125

Telegram-adres: KALLEN BOSKOOP
A B C code 5e ed.

Bernard Lünnemann (1874-1952) (links), met zijn vrouw, twee oudste kinderen (midden) en personeel in zijn kas, 1902

V.L.n.r.: Henk Zaal, Gerrit Koelmans (personeel) met Gerard en Kees Lünnemann aan de borrel in hotel-restaurant 'Florida', 1958

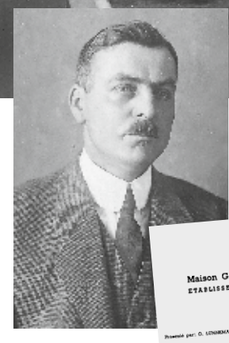

G.H. Lünnemann (1880-1948)

J.S. Lünnemann (1891-1918)

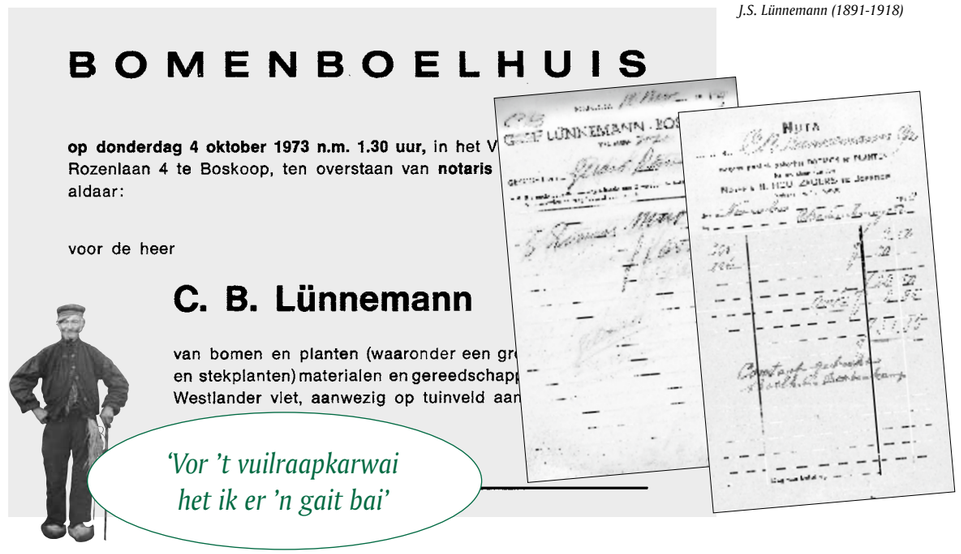

De tuin aan de Zijde rond 1900, met eigenaar en naamgever C.B. Lünnemann in een centrale positie

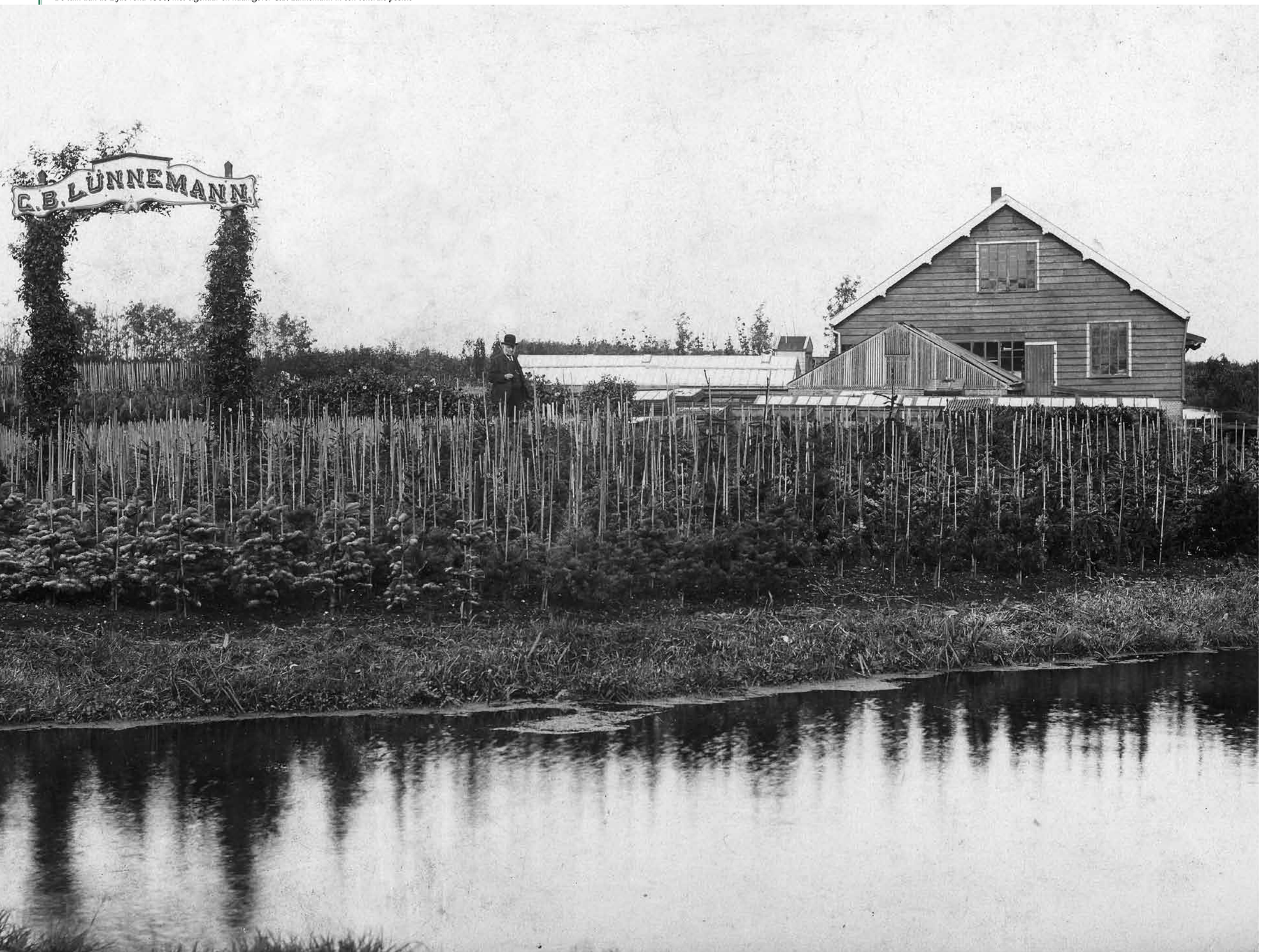

April

1		zo
2		ma
3		di
4		wo
5		do
6		vr
7		za
8		zo
9		ma
10		di
11		wo
12		do
13		vr
14		za
15	*eerste paasdag*	zo
16	*tweede paasdag*	ma
17		di
18		wo
19		do
20		vr
21		za
22		zo
23		ma
24		di
25		wo
26		do
27		vr
28		za
29		zo
30	*koninginnedag*	ma

VOLVO
HOOFTMAN

D.A. Koster

Het is bijna niet meer voor te stellen, maar op de plek waar nu vanaf de Zijde de Voorofscheweg begint, was tot 1975 de firma D.A. Koster gevestigd. Het bedrijf is opgericht in 1879. Stichter is D. A. Koster (1858-1917), die bij zijn overlijden 'één der voormannen uit den tuinbouw' wordt genoemd, en een 'jovialaal man met hoogstaand karakter'. Buiten zijn kwekerswerk is Koster op vele terreinen actief. Zo is hij onder meer bestuurslid - en vijftien jaar voorzitter - van de Pomologische Vereniging, vanaf december 1916 ere-voorzitter. Verder is hij voorzitter van de commissie van toezicht op de Rijkstuinbouwwinterschool, voorzitter van de vereniging De Proeftuin, lid van het Boskoopsche Handelscomité, en ook lid van de commissie van het tuinbouwwaarborgfonds. Bij de Grote Bloemententoonstellling van 1911, een manifestatie ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Pomologische Vereniging, is hij één van de leidende figuren. Als de jong overleden Koster wordt begraven, hangt aan het legendarische Hotel Klaassen in de Dorpsstraat Oostzijde de vlag van de Pomologische Vereniging halfstok.

Zijn drie zonen zetten de firma voort: Arie (1885 -1938), Marinus Koster (1883-1966) en Adriaan Johannes Koster (1889-1970). Het zijn alledrie kwekers met een grote eerbied voor het vak. Dit blijkt onder meer uit liefdevolle dagboekaantekeningen die Marinus op jonge leeftijd over zijn werk als kweker maakt. Een kleine selectie is afgedrukt op dit blad.

In 1951, respectievelijk 1954, treden Marinus en Adriaan Johannes uit als vennoot. Vanaf 1954 wordt de zaak voortgezet door een zoon van Marinus: D.A. ('Dick') Koster Mz (1910-1991), die zich vooral richt op handel met Zweden en Finland. Dick Koster was getrouwd met Annie Maarschalk, een dochter van de begin vorige eeuw bekende Boskoopse notaris.

In 1975 komt er definitief een einde aan de firma D.A. Koster als Dick Koster wegens gebrek aan een opvolger zijn bedrijf opheft. Een aantal personeelsleden en de Scandinavische handel worden overgenomen door de firma Rosbergen; ook de firma Le Feber neemt een deel van de handel over.

Deel kwekerij D.A. Koster achter de Zijde

Foto ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum, 1904, met v.l.n.r.: D.A. Koster, A. Vrijenhoef, K. Oostrom, M. Koster, A. Koster, J. Vermeulen, A. Vrijenhoef jr., Wensveen, A. Schouten, J. Romijn, M. Jongejan, K. Kromhout, Van Pruisen en K. de Vink

Kwekerij achter de Zijde in de tweede helft van de vorige eeuw (nu Voorofscheweg)

De tuin van D.A. Koster gezien naar het westen, met rechts de achterkant van de huizen aan de Zijde

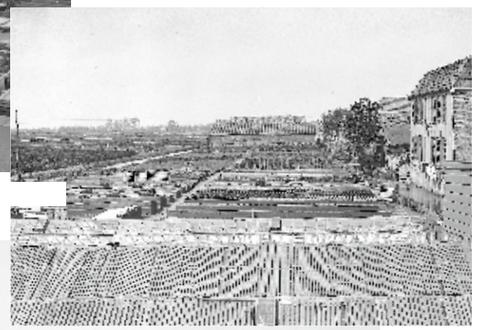

Het begin van de kwekerij bij het dorp, eind jaren twintig

Een foto uit de jubileumcatalogus uit 1929: een groep Deense kwekers poseert voor de 'kleine' loods op de Koster-kavel

Het begin van de Voorofscheweg

Dirk Adrianus Koster (1858-1917)

Adrianus Johannes Koster (1889-1970)

Arie Koster (1885-1938)

Marinus Koster (1883-1966)

Dirk Adrianus Koster Mz (1910-1991)

Firma D. A. KOSTER
EXPORT - BOOMKWEKERIJ
BOSKOOP — HOLLAND

Opgericht 1879
Telegramadres: DAKOSTER BOSKOOP
Telefoon 01727 - 2039

Bankier:
Amsterdam-Rotterdam Bank N.V. - Boskoop
Postrekening 335148
Lid van de Bond van Plantenhandelaren

BOSKOOP, 19
Postbox 25

3 juli (1901)

De rhododendron- en azaleabakken nagezien. Men haalt de doode er uit en verwijdert de rotte blaadjes. Dit moet elke week gebeuren.

Bij regenachtig weer wordt 'n papierrol over 't gezaai gerold voor 't inlekken. Het gezaai moet zoo dikwijls als noodig is met vocht bijgehouden worden. Men moet vooral de smucht er uit verwijderen.

4 juli

De zaaiclematissen (fécondatie) in 'n luikenbak uitgeplant. Ze staan op veengrond vermengd met mest en turfstrooisel.

8 juli
De sparren zaailingen gepiqueerd 'n koude bak in.

De azalea greffels getopt. Ook worden de 2 jarige Rhododendrons nu gedaan.

11 juli

Acers polymorphum gezet. Men doet dit evenals bij de coniferen zijdelings inschuiven. Men mag de greffel niet al te laag zetten ±3 à 4 cm boven de pot daar er geen grond (aarde) aan de veredeling mag komen. Het stammetje moet men 'n weinig opsnoeien. Daarna legt men 't in de bedding. Twee of 3x per week (al naar 't weer is) kan men er onder stoken.

Dagboekaantekeningen Marinus Koster

Sloop loodsen aan de Zijde (1979)

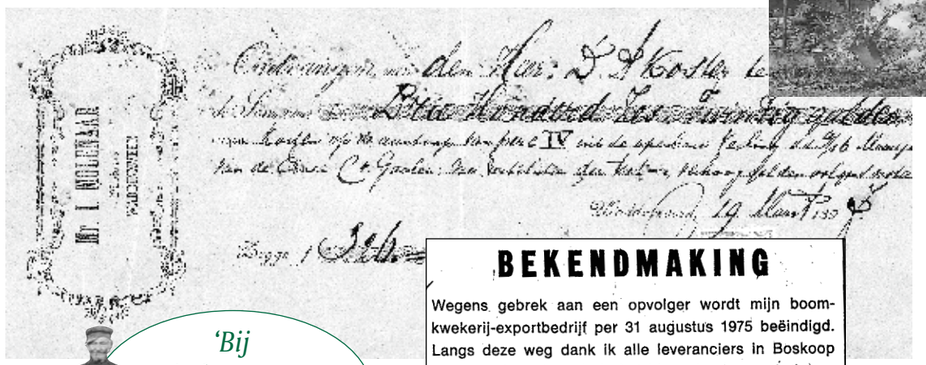

'Bij wind en regen groeit hulst hard'

BEKENDMAKING

Wegens gebrek aan een opvolger wordt mijn boomkwekerij-exportbedrijf per 31 augustus 1975 beëindigd. Langs deze weg dank ik alle leveranciers in Boskoop en omgeving, alsmede in het binnenland voor de jarenlange aangename zakenrelaties.

Begin september zullen de op mijn kwekerij aanwezige planten, waarbij een flinke partij Rhododendrons, Azalea's, Hydrangea petiolaris, Halfstam Seringen, Clematis alpina, Acer palm. atropurp., enz. op een bomenboelhuis te koop aangeboden worden.

Firma D. A. KOSTER

Mei

1		di
2		wo
3		do
4		vr
5		za
6		zo
7		ma
8		di
9		wo
10		do
11		vr
12		za
13		zo
14		ma
15		di
16		wo
17		do
18		vr
19		za
20		zo
21		ma
22		di
23		wo
24	*hemelvaartsdag*	do
25		vr
26		za
27		zo
28		ma
29		di
30		wo
31		do

ABN·AMRO Bank

Bekroonde inzending van D.A. Koster op de Grote Bloemententoonstelling in 1911

C.B. van Nes & Zonen
J. Blaauw & Co

Deze in 1864 opgerichte zaak is vooral nog verbonden met de naam van één van haar firmanten: de legendarische Jan Henri van Straaten van Nes (1869-1942), zoon van oprichter Cornelis Bastiaan van Nes. In latere jaren gaat het bedrijf samen met J. Blaauw & Co. Eigenaar blijft J.H. van Straaten van Nes, mede-eigenaren zijn Jan Blaauw en Jan Radder. In de jaren dertig is er een reeks van wisselingen binnen het bedrijf. Het begint met het uittreden van Van Straaten van Nes in 1933. In 1936 wordt de officiële naam: J. Blaauw & Co (C.B. van Nes & Zonen). In 1937, na de dood van Radder, wordt Blaauw volledig eigenaar. Een jaar later neemt J.H. van Straaten van Nes de handelsnaam C.B. van Nes over. Weer een jaar later, in 1938, treedt J. Blaauw uit. De nieuwe eigenaar wordt Hendrik Geert Dekens, een schoonzoon van Blaauw. Nadat de firma in 1956 is opgeheven, verhuist Dekens in 1958 naar Amerika.

De tuinen van C.B. van Nes & Zonen/ J. Blaauw & Co zijn gesitueerd aan de Achterkade (thans Burgemeester Colijnstraat 72) en aan het eerste Laag Boskoop. Op de tuin aan de Achterkade staat tot eind jaren vijftig een prachtig Jugendstil-kantoortje. De nieuwe eigenaar van de grond, Henk van Gelderen, laat dit kleine monument slopen om er een bungalow voor zijn dochter Riet te kunnen bouwen.

Oudere Boskopers kennen zijn naam nog uit hun eigen verleden, maar er zijn ongetwijfeld ook jongere plaatsgenoten die verhalen over hem hebben gehoord: Jan Henri van Straaten van Nes, de laatste firmant van C.B. van Nes & Zonen. Hij is een aristocratische verschijning in het kwekersdorp van weleer, met grootse plannen en hooggestemde idealen. Zo is hij een belangrijk man bij de Grote Bloemententoonstelling in 1911 en de Rozententoonstelling in 1913. Hij is het ook die koningin Wilhelmina bij deze tentoonstellingen rondleidt. Zijn relatie met het Koninklijk Huis moet volgens overlevering nogal innig geweest zijn. Van Straaten van Nes verbindt zijn naam ook aan één van de meest prestigieuze publicaties die Boskoop gekend heeft: het in vier talen verschenen *Album van Boskoop* uit 1925, een veelgezocht object dat tegenwoordig antiquarisch (te) hoge prijzen moet opbrengen.

C. B. VAN NES & ZONEN
BOOMKWEEKERIJEN - BOSKOOP
TELEFOON INTERC. NOS 49, 65 EN 85
TELEGRAM-ADR.: BLAAUW-BOSKOOP
BOSKOOP, 7 Aug: 1920

Bezoek van Koningin Wilhelmina aan de kwekerij op 20 maart 1908

Picea pungens glauca compacta

Rhododendron 'Prinses Juliana'

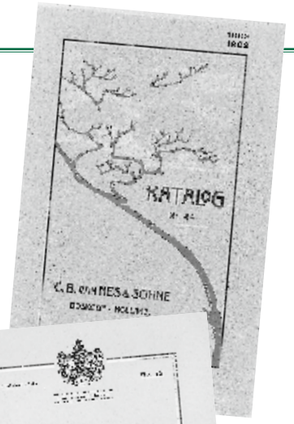

De kas van de kwekerij met nieuwe variëteiten grootbloemige rhododendrons (1908)

Koningin Wilhelmina wordt door J.H. (van Straaten) van Nes rondgeleid op de Rozententoonstelling van 1913

Burgemeester Colijnstraat 72

Personeel bij kantoor aan de Achterkade, jaren twintig

Kantoor aan de Achterkade, 1958

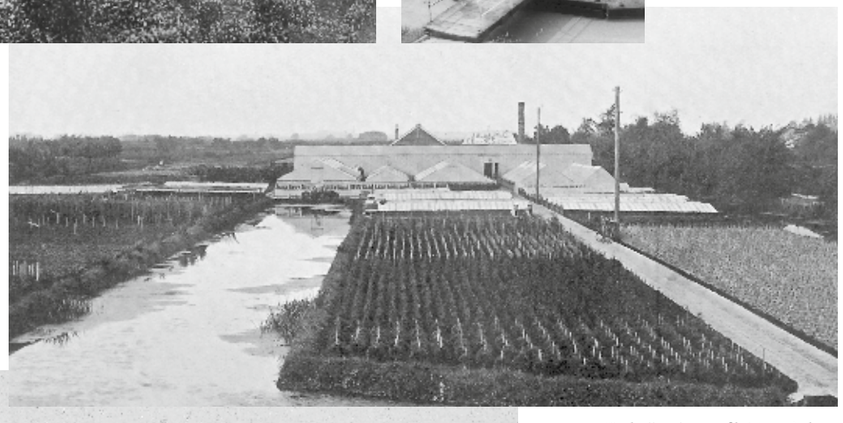

Kwekerij gezien vanaf het Laag Boskoop

Firma C.B. van Nes & Zonen, begin 20e eeuw

Juni

1		vr
2		za
3	*eerste pinksterdag*	zo
4	*tweede pinksterdag*	ma
5		di
6		wo
7		do
8		vr
9		za
10		zo
11		ma
12		di
13		wo
14		do
15		vr
16		za
17		zo
18		ma
19		di
20		wo
21		do
22		vr
23		za
24		zo
25		ma
26		di
27		wo
28		do
29		vr
30		za

VOLVO
HOOFTMAN

Personeel op kwekerij aan het Laag Boskoop

William Mesman & Sons

Loods aan de Valkenburgerlaan in de jaren vijftig

Our Nurseries, well worth a visit, are situated 1 hour from Gouda by steamer, and ½ hour drive from Gouda. Motorcars may be had at the Gouda Station, also from Leiden.

OUR OFFICES are opposite Cemetery

Paginavullende advertentie in een Engels vakblad uit 1929 toont onder meer het personeel voor loods aan de Valkenburgerlaan

Transport per schouw vanuit de loods aan het Zuidwijk

Woonhuis met kantoor familie Mesman, hoek Rozenlaan - Reijerskoop

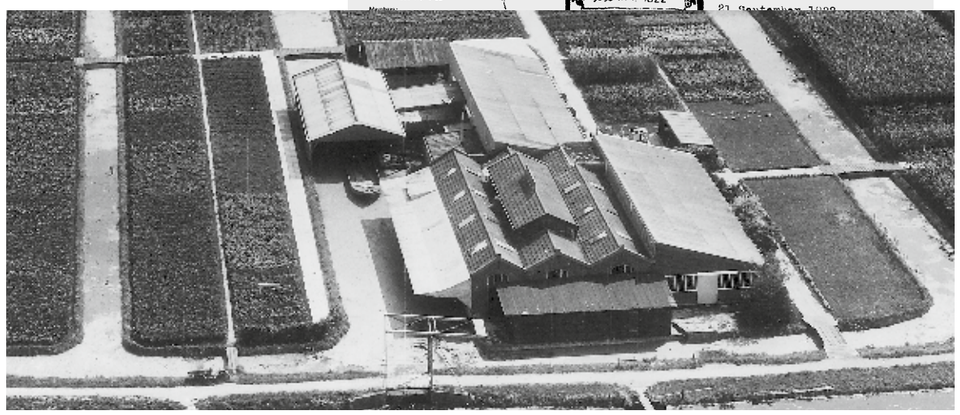

Loodsen aan het Zuidwijk, midden jaren zestig

De firma Mesman is in 1871 opgericht door Willem Mesman (1851-1936). Als zijn zonen Dirk (1879-1933) en Klaas de onderneming voortzetten, ontstaat de naam William Mesman & Sons. In 1927 verlaat Klaas het bedrijf en gaat zelfstandig verder onder de naam Charles Mesman & Co (=D. de Regt). Na het overlijden van Dirk in 1933 nemen zijn beide zonen Willem (geboren 1906) en Arie (geboren 1912) het roer over. Charles van Kleef is dan een van de vertegenwoordigers. In 1959 overlijdt Willem. Het duurt tot in de tweede helft van de jaren zestig dat de vierde generatie – Aries zonen Dik en Wilbert – haar intrede doet. In 1979 overlijdt Arie.

Spoedig na de eeuwwisseling laat Dirk Mesman op de hoek Rozenlaan-Reijerskoop een villa met kantoor bouwen, bekend als Rozenlaan 2. Het pand is prachtig gesitueerd met een mooi uitzicht op de brede sloot die naar het landelijke Zuidwijk leidt, waar de loodsen en kwekerijen van het bedrijf gevestigd zijn. Ook heeft de firma achter het woonhuis met kantoor een loods en kwekerij aan de Valkenburgerlaan. De karakteristieke villa is voor Boskoop behouden gebleven, nadat het pand in 1992 dreigde te worden gesloopt. In 1960 verhuist het kantoor naar de Valkenburgerlaan, waar Arie naast zijn woning een kantoor heeft laten bouwen (nummer 76). Het *Boskoops Nieuws- en Advertentieblad* prijst in die dagen de opvallende lichtval en het ruime uitzicht van dit moderne kantoor. Arie Mesman beschikt in 1961 over een goed inzicht in de actuele situatie van de boomkwekerij, zo blijkt eveneens uit het *Boskoops Nieuws- en Advertentieblad*. Bovendien heeft hij een vooruitziende blik die rekening houdt met de gedachte dat Boskoop ooit zijn 'vanzelfsprekende' toonaangevende eersterangsfunctie zal kunnen verliezen door concurrentie, ondoelmatigheid en stilstand. Mesman houdt een pleidooi voor ontsluiting van de kwekerijen.

Begin jaren zeventig maakt het loodsencomplex aan het dan verbrede Zuidwijk plaats voor een moderne en goed geïsoleerde bedrijfshal, waarin veel doelmatiger gewerkt kan worden. Tegelijkertijd zijn de transportmogelijkheden aanzienlijk verbeterd door de ontsluiting van de eigen kwekerijen. Tussenliggende sloten worden gedempt voor de aanleg van brede paden die geschikt zijn voor kleine vrachtauto's. Aan- en afvoer via het water behoren tot het verleden. William Mesman geldt dan als een vooruitstrevende onderneming. In 1995 worden de bedrijfsactiviteiten beëindigd.

Rozenlaan 2

Zuidwijk 58

D. Mesman Wz (1879-1933)

W. Mesman temidden van zijn personeel op de tuin aan de Valkenburgerlaan

Midden: H. Oosterom, rechts: A. van Gemeren

Pæonia sinensis 'W. Mesman' new

'Ga jai die tuin effe tweediepen!'

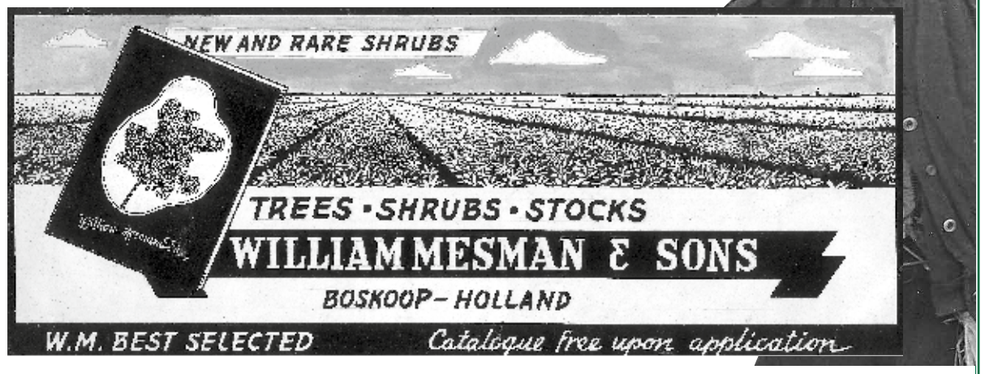

Juli

1		zo
2		ma
3		di
4		wo
5		do
6		vr
7		za
8		zo
9		ma
10		di
11		wo
12		do
13		vr
14		za
15		zo
16		ma
17		di
18		wo
19		do
20		vr
21		za
22		zo
23		ma
24		di
25		wo
26		do
27		vr
28		za
29		zo
30		ma
31		di

LANGEVELD & SIGTERMANS
ACCOUNTANTS

Dirk Mesman achter buxusvormen verpakt in manden met staken

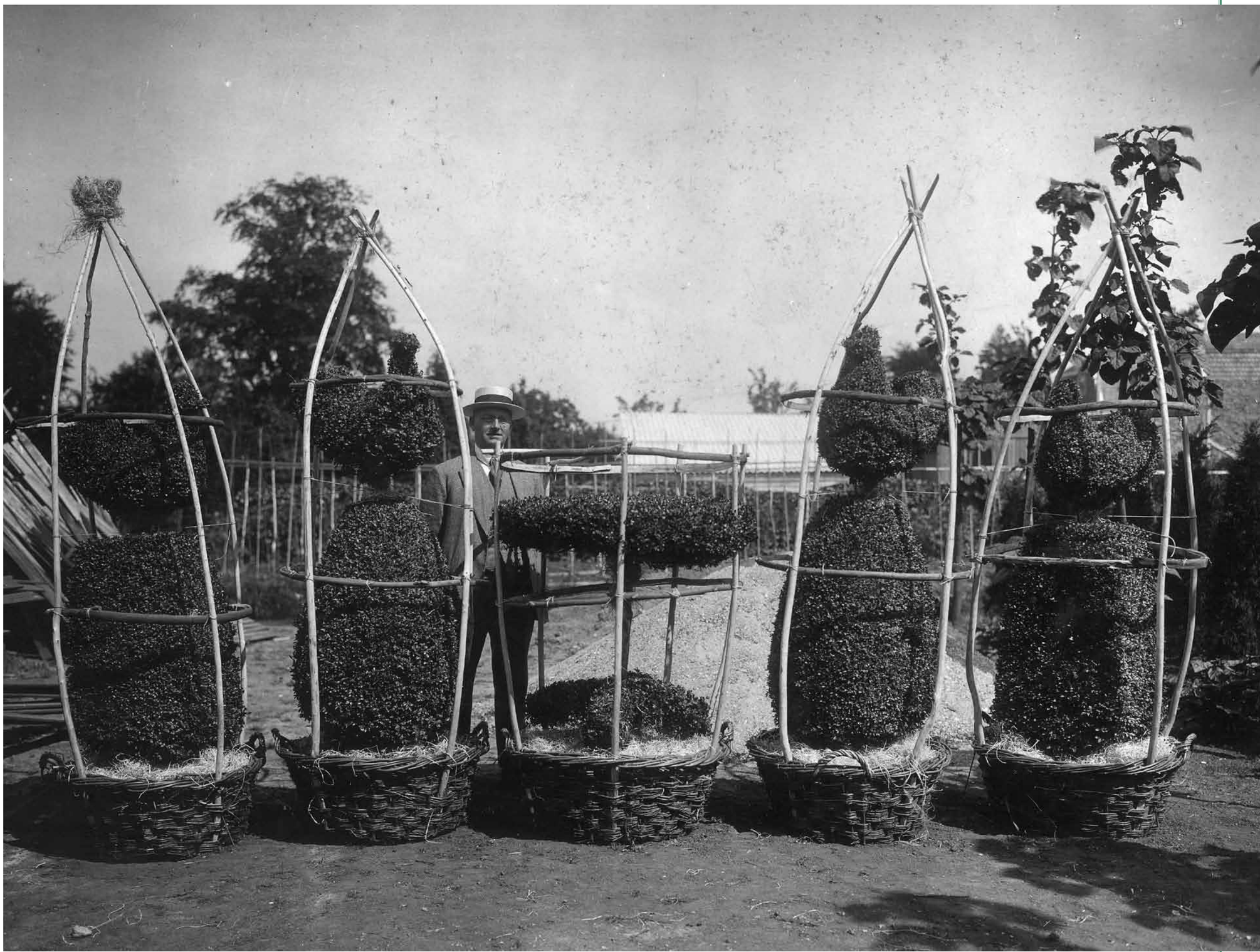

Byland Bros Ltd

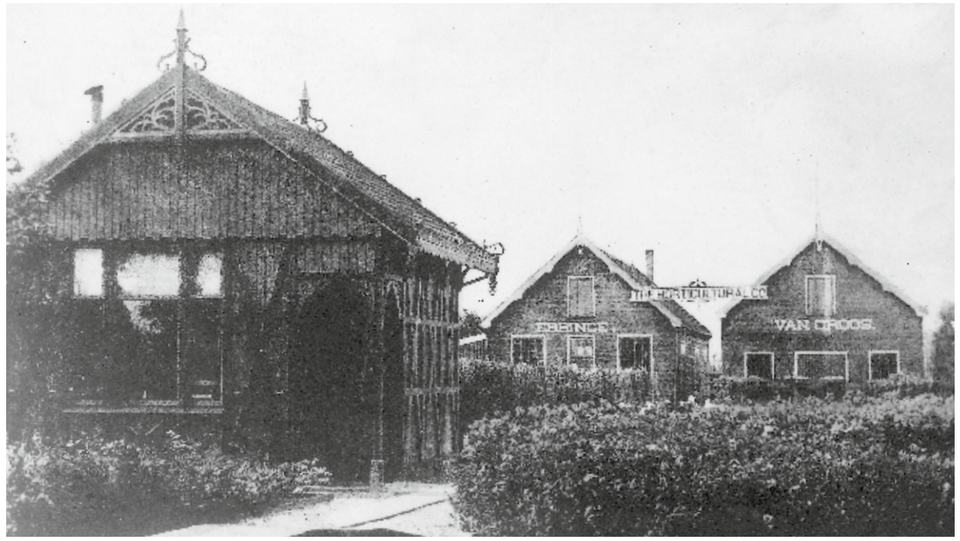

Voormalige loodsen Ebbinge & Van Groos met op voorgrond kantoor. De daklijst van de loods daarachter is terug te vinden op de loods van Byland Bros Ltd.

Geruime tijd heeft het bedrijf 'Byland Bros Ltd' onder deze naam bestaan, maar de familie Bijland heeft al sinds de jaren dertig niets meer met de zaak te maken. De firma werd in het verleden gerund door de gebroeders Nic en Kees Bijland. Na de dood van Nic, in 1934, trekt Kees zich terug uit de zaak, die dan wordt overgenomen door W. Lapair sr. Deze is reeds enige tijd als reiziger voor de firma werkzaam en richt zich vooral op de handelsgebieden Engeland en Schotland.

Kort voor de oorlog koopt Lapair de zogenaamde kastuin van de voormalige firma 'Ebbinge en Van Groos', aan het Zuidwijk. In het oog springend waren lange jaren de twee loodsen van deze firma, die als twee broers naast elkaar stonden. Op de ene was, in traditionele witte letters, geschilderd: 'Ebbinge', op de andere: 'Van Groos'. De band tussen beide firmanten werd bevestigd door een sierlijke naamplaat, die de loodsen met elkaar verbond, waarop in kloeke letters was te lezen: 'The Horticultural Co.', ofwel 'Hét boomkwekersbedrijf'. Vóór de 'tweelingloodsen' stond een houten kantoortje van een wel zeer bijzondere architectuur, meer een sierlijk tuinhuis dan een praktisch kantoor. In de loop van de tijd is het ontdaan van al zijn pracht, en nu biedt het puur functioneel onderdak aan een hoveniersfirma.

In 1947 koopt Lapair de loodstuin van 'Ebbinge & Van Groos' en de tuin aan de Zuidzijde.
Na zijn diensttijd komt zoon Wim Lapair in 1952 in de zaak. Hij weet de firma, samen met zijn vader, tot bloei te brengen. Het bedrijf krijgt een uitstekende reputatie in binnen- en buitenland. Het teelt acers, azalea's, rhodo's, viburnum, hortensia's, half- en hoogstammen. Vermaard is ook de handel in rozenonderlagen en vruchtboomonderlagen.

Wim Lapair jr. verlaat het bedrijf in 1972. Wim sr. overlijdt in 1977. De zaak wordt voortgezet door zijn tweede zoon, Fred. In 1984 wordt de firma opgeheven. Land, loodsen, kantoor en woonhuis worden gekocht door de firma W.S. Venema.

Het complex van Byland Bros Ltd aan het Zuidwijk, midden jaren zestig

Personeelsleden Byland Bros Ltd

BYLAND BROS LTD.
NURSERYMEN

Kantoor Byland Bros Ltd

Zuidwijk 7 en 9

*Personeelsfoto met v.l.n.r.:
W.G. Lapair jr., G. Kranenburg,
G. Vermeij, J. Rademaker, T. Vuyk,
H. Oosterom, H. Paling,
A. van den Hoek, B. den Uyl, C. Ramp*

W.G. Lapair jr.

Antoon van den Hoek bezig met het pakken van een 'colli' (eigenlijk 'collo', stuk ter verzending)

W. Lapair sr.

'Ik zal dat bed beebies partoeten, breek ut maar op, dan kan ik ut overkarren.'

Kastuin aan het Zuidwijk, omstreeks 1960. Op de achtergrond de begraafplaats, de voormalige tuin van P.J.C Oosthoek & Co en het Reijerskoop. Voor het loodsraam: W. Lapair sr.

Augustus

1		wo
2		do
3		vr
4		za
5		zo
6		ma
7		di
8		wo
9		do
10		vr
11		za
12		zo
13		ma
14		di
15		wo
16		do
17		vr
18		za
19		zo
20		ma
21		di
22		wo
23		do
24		vr
25		za
26		zo
27		ma
28		di
29		wo
30		do
31		vr

Primera

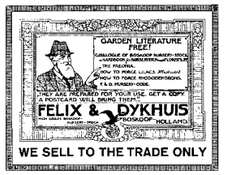

Felix & Dykhuis

De wortels van deze nog bestaande boomkwekersfirma liggen in 1887, toen de destijds 20-jarige Batavus Bernardus Cornelis Felix (1867-1949) een boomkwekerij begon: B.B.C. Felix. Vanaf 1889 exporteert Felix zijn producten. Het kweken van bomen geeft hem meer plezier dan het handelen daarin. Daarom gaat Felix in 1903 samenwerken met de handelaar Jan Dijkhuis, een geboren Groninger. In eerste instantie onder de naam Felix & Co waarbij Co, uiteraard staat voor Dijkhuis. Grappig is dat Dijkhuis de samenwerking Dijkhuis & Co noemt, waarbij Co voor Felix staat. Al snel wordt het echter Felix & Dykhuis. Bekend worden de zogenaamde Feldijk Azalea's, het werk van Felix, en vele soorten Rhododendrons.

In 1912 treedt A. van Balen toe als partner, maar hij overlijdt twee jaar later aan de gevolgen van een auto-ongeluk. Nadat Felix in 1918 uittreedt, versterkt de firma zich in de jaren twintig met P.I. le Feber, die zich als handelsreiziger richt op de Anglosaxische klanten, en J.D. den Hengst, die de contacten op het Europese vasteland voor zijn rekening neemt. De dagelijkse leiding is dan - naast Dijkhuis sr. - in handen van Dijkhuis jr. en Den Hengst. In Amerika ziet Dijkhuis hoe men aan klantenbinding doet, wat in 1938 leidt tot een eigen tijdschrift: *Forum*. Ook weet het bedrijf zich te onderscheiden door creatieve advertenties en themapublicaties.

Na het uittreden van Dijkhuis sr. in 1947 komt de onderneming in de gezamenlijke handen van Jan Dijkhuis jr. (1912-1970), zijn broer Adriaan, zus Truus en Den Hengst. Diens zoon R.H. den Hengst komt in 1958 zijn vader in de zaak assisteren; in 1971 neemt hij alle aandelen van Adriaan en Truus Dijkhuis over, nadat Jan Dijkhuis in 1970 is overleden. In 1987 bestaat de firma 100 jaar en wordt zij onderscheiden met het predikaat 'hofleverancier'. Vanaf die tijd is het: Koninklijke Felix & Dykhuis BV. Tegenwoordig richt het bedrijf zich met zijn handel op Italië, Frankrijk, Engeland, Duitsland en Zuid-Amerika. J.B. den Hengst, zoon van R.H. den Hengst, treedt in 1998 toe als directeur en zal binnenkort de leiding van zijn vader overnemen.

J. Dijkhuis (1880-1955)

B.B.C. Felix (1867-1949)

J. D. den Hengst (1905-1981)

Omstreeks 1905

Zuidwijk tegenover nummer 28a

Groepsfoto bij nieuw kantoor aan Den Ham, eind jaren twintig

Het begin: B.B.C. Felix voor loods aan Den Ham

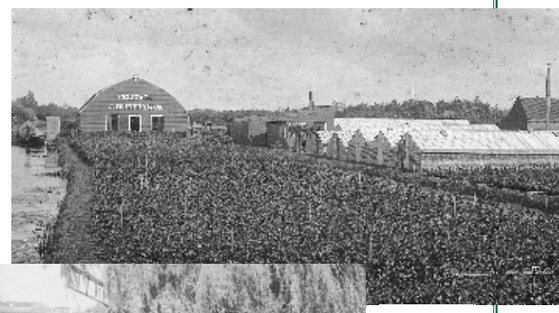

Start van de samenwerking: Felix & Co, Dijkhuis & Co

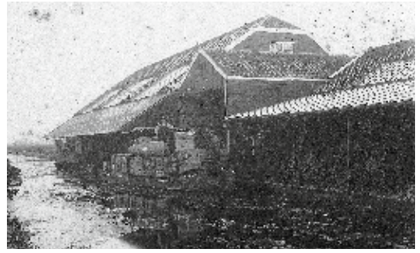

Pakwerkzaamheden met schouw en loodsen aan Den Ham

Links: J.D. den Hengst, rechts: J. Dijkhuis jr.

Kwekerij met kantoor aan Den Ham, 1926

September

1		za
2		zo
3		ma
4		di
5		wo
6		do
7		vr
8		za
9		zo
10		ma
11		di
12		wo
13		do
14		vr
15		za
16		zo
17		ma
18		di
19		wo
20		do
21		vr
22		za
23		zo
24		ma
25		di
26		wo
27		do
28		vr
29		za
30		zo

OPDRACHTFOTO

Werkzaamheden in pakloods, begin twintigste eeuw

Schaum & Van Tol

De naam ‘Schaum’ heeft voor sommige Boskopers wellicht nog een bekende klank als auteur van het boekje *De historie van Boskoop* uit 1908. Weinigen zullen weten dat Schaum leraar was aan de Rijkstuinbouwwinterschool en bovendien boomkweker.
Carl Ludwig Johannes Schaum is in 1868 in Oostenrijk geboren, maar woont vanaf zijn kindertijd in Duitsland. Hij is op jonge leeftijd werkzaam in een boekhandel, maar kiest uiteindelijk voor het beroep van hovenier. Om praktijkervaring op te doen, vertrekt hij in 1893 naar Nederland. Van zijn plan naar Oostenrijk terug te keren komt niets meer. In Boskoop ontmoet hij namelijk Cornelia van Tol, dochter uit een oud kwekersgeslacht, met wie hij in 1897 trouwt. Hij is dan al in de Biezen een boomkwekerij begonnen, naast het huis van zijn schoonouders. Hier laat hij ook een karakteristiek woonhuis bouwen, dat er nog steeds staat: het huis met het hertengewei op de nok, schuin tegenover de A.P. van Neslaan. Aan de rechterzijde van zijn ouderlijk huis laat Schaums zwager Marinus Gijsbertus van Tol begin vorige eeuw eveneens een huis bouwen, dat nu bewoond wordt door de familie Bos. Achter de drie huizen van respectievelijk Schaum, Van Tol en Van Tol - nu Biezen 70, 72 en 74 - bevindt zich Schaums kwekerij.

Schaum, in 1907 genaturaliseerd, drijft vooral handel op Duitsland. Samen met zijn zwager Marinus Gijsbertus van Tol, die met hem vanaf 1905 de firma ‘Schaum & Van Tol’ vormt, reist hij later ook op Amerika. Het is Van Tol die na de Eerste Wereldoorlog tracht de Amerikaanse handel opnieuw te stimuleren, maar dit verloopt moeizaam; Amerika sluit zijn grenzen voor boomkwekerijproducten om ‘invoer’ van ongedierte te voorkomen. Het is een moeilijke periode voor de firma.

Schaums hart ligt echter niet in de eerste plaats bij zijn kwekerij. Hij is uiterst vaardig met pen en potlood; hij schrijft en tekent liever. Als eerste geeft deze ‘import-Boskoper’ een aanzet tot het schrijven van de geschiedenis van Boskoop met zijn *De historie van Boskoop*. Jarenlang is Schaum leraar tuintekenen, later tuinarchitectuur, aan de Rijkstuinbouwwinterschool. Hij publiceert zijn eigen leermethoden. In 1928 overlijdt hij. M. Splinter en Th. Brans zijn op dat moment al mede-eigenaren. Marinus Gijsbertus van Tol blijft werkzaam bij de firma totdat deze in 1930 wordt ontbonden. Twee jaar later sterft hij op 53-jarige leeftijd. Zijn zonen A.H., J.C. en M.G. van Tol voeren vanaf 1938 tot ongeveer 1990 de firma ‘Gebr. van Tol’.

Personeel Schaum & Van Tol, eind jaren twintig. V.l.n.r.: Jac. Boot, Arie van Tol, Jan van Dam, Piet Jonkers, Zaal, M.G. van Tol. Zittend: Andries van Tol.

M.G. van Tol (1879-1933) met C.L.J. Schaum, zittend

C.L.J. Schaum (1868-1928)

Personeel firma Schaum & Van Tol in beginperiode. Links (waarschijnlijk) M.G. van Tol.

Biezen, jaren vijftig; links woonhuis Schaum, daarnaast ouderlijk huis M.G. van Tol, bijna niet meer zichtbaar daarnaast woonhuis M.G. van Tol

J.C. (Jan) van Tol, eind jaren dertig

Tekening door C.L.J. Schaum

Biezen 70

Biezen 72

Biezen 74

Mevrouw C. Schaum-van Tol (1877-1971) met haar drie dochtertjes in de voortuin van Biezen 70

‘Zeg jôh, als jai loop te meneeren, ga dan maar kardielen’

Het woonhuis van M.G. van Tol rond 1915 (Biezen 74)

Oktober

1		ma
2		di
3		wo
4		do
5		vr
6		za
7		zo
8		ma
9		di
10		wo
11		do
12		vr
13		za
14		zo
15		ma
16		di
17		wo
18		do
19		vr
20		za
21		zo
22		ma
23		di
24		wo
25		do
26		vr
27		za
28		zo
29		ma
30		di
31		wo

VOLVO
HOOFTMAN

P. van Noordt & Zonen

De in 1859 opgerichte firma P. van Noordt & Zonen verwerft zich al snel een uitstekende reputatie. Het bedrijf, gevestigd aan de Zuidkade, is vooral gespecialiseerd in rhododendrons, rozen en azalea's.

De firma wordt de eerste jaren bestuurd door achtereenvolgens Pieter van Noordt (1838-1886) en diens zoon Geärdus (1869-1929) - een curieuze naam als gevolg van een schrijffout bij de Burgerlijke Stand - die zeer actief is binnen de Boskoopse gemeenschap. Zo is hij onder meer secretaris van de Commissie van Toezicht voor de Tuinbouwwintercursus en voorzitter van de Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde.

Gerhard Joachim van Noordt (1894-1977) neemt de leiding van zijn vader over. De Van Noordts wonen in een herenhuis aan de Barendstraat (nummer 3), dat in 1928 verkocht wordt aan de firma 'Plantex', die er tot in de jaren zestig zal zetelen. In 1925 betrekt Van Noordt met zijn vrouw een historische boerderij aan de Zuidkade (nummer 41), die zij 'De Hoeve' dopen. Hij is betrokken bij de oprichting van de eerste Proeftuin en zal later lid worden van het eerste bestuur van Plant Propaganda Holland. Van Noordt drukt voor jaren een architectonisch stempel op de hoek Zuidstraat-Bootstraat, waar hij een voor die tijd modern kantoor laat bouwen, dat later door de Plantenziektenkundige Dienst gebruikt wordt. In de jaren zeventig doet het ook nog even dienst doet als rouwcentrum en is daarna particuliere woning. In 1999 is het pand gesloopt om plaats te maken voor een nieuw ijssaloncomplex.

De firma Van Noordt onderhoudt banden met het Duitse hof, nadat G. van Noordt in zijn jonge jaren als volontair in de keizerlijke tuinen van Potsdam heeft gewerkt. Het bedrijf wordt hofleverancier en als Keizer Wilhelm II zich in 1918 na de nederlaag van Duitsland in Nederland op 'Huis Doorn' vestigt, is het de firma Van Noordt die er het rosarium aanlegt. In 1927 komt de voormalige keizer informeel lunchen op 'De Hoeve'.

Het bedrijf valt vrijwel voortdurend in de prijzen. In de jaren negentig laat het in het hoofd van het briefpapier drukken: '28 prijzen'. In slechts enkele jaren worden nog 33 nieuwe prijzen in de wacht gesleept, want in een bewaard gebleven brief uit 1898 is '28' triomfantelijk met pen veranderd in '61'. Maar nog gaat de prijzenbui door: enkele jaren later meldt een briefhoofd dat er al 'meer dan 100 eerste prijzen' behaald zijn.

In 1963 wordt het bedrijf wegens gebrek aan opvolging opgeheven. De handel wordt overgedaan aan de firma Le Feber; het land zal in de daaropvolgende jaren successievelijk verkocht worden.

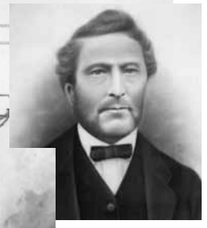

P. van Noordt (1838-1886)

G. van Noordt (1869-1929)

G.J. van Noordt (1894-1977)

P. van Noordt & Söhne

Hoflieferanten

Sr Maj. des Deutschen Kaisers und Königs von Preussen.
Ihr Maj. der Königin der Niederlande,
Sr K. H. des Grossherzogs von Meckl.-Schwerin
Ihr Maj. der Königin Ww der Niederlande.

Gartenbaubetrieb in BOSKOOP

Inhaber von 56 Wertzeugnissen und über 100 Ehren und Erste Preise

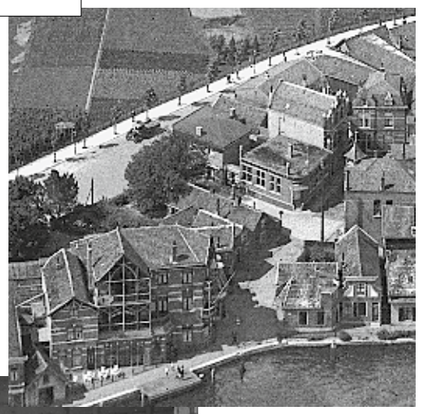

Foto: KLM Aerocarto

Boskoop, 1928. Het kantoor van P. van Noordt & Zonen op de hoek van de Bootstraat.

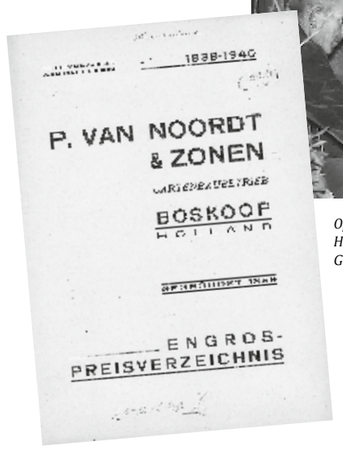

Opsteektijd van personeel P. van Noordt & Zonen. Herkenbaar zijn G. Belt, H. Boon, K. de Bruyn, Groeneveld, P. Kroesmeijer.

'Het water leg weer vol bulle-bakshaar en flabbes. Ik ga mar us baan-werk maken.'

Zuidkade 41

Kwekerij P van Noordt & Zonen, met op de achtergrond de Zijde

P. VAN NOORDT & ZONEN
Gartenbaubetrieb - Planteskole
BOSKOOP • HOLLAND
Gegründet 1859
Telegr.-Adresse: VANNOORDT BOSKOOP

Werk op de tuin van kwekerij P. van Noordt & Zonen

K. de Bruyn temidden van ander personeel

In de pakloods van P. van Noordt & Zonen

Loods firma P. van Noordt & Zonen aan de Zuidkade

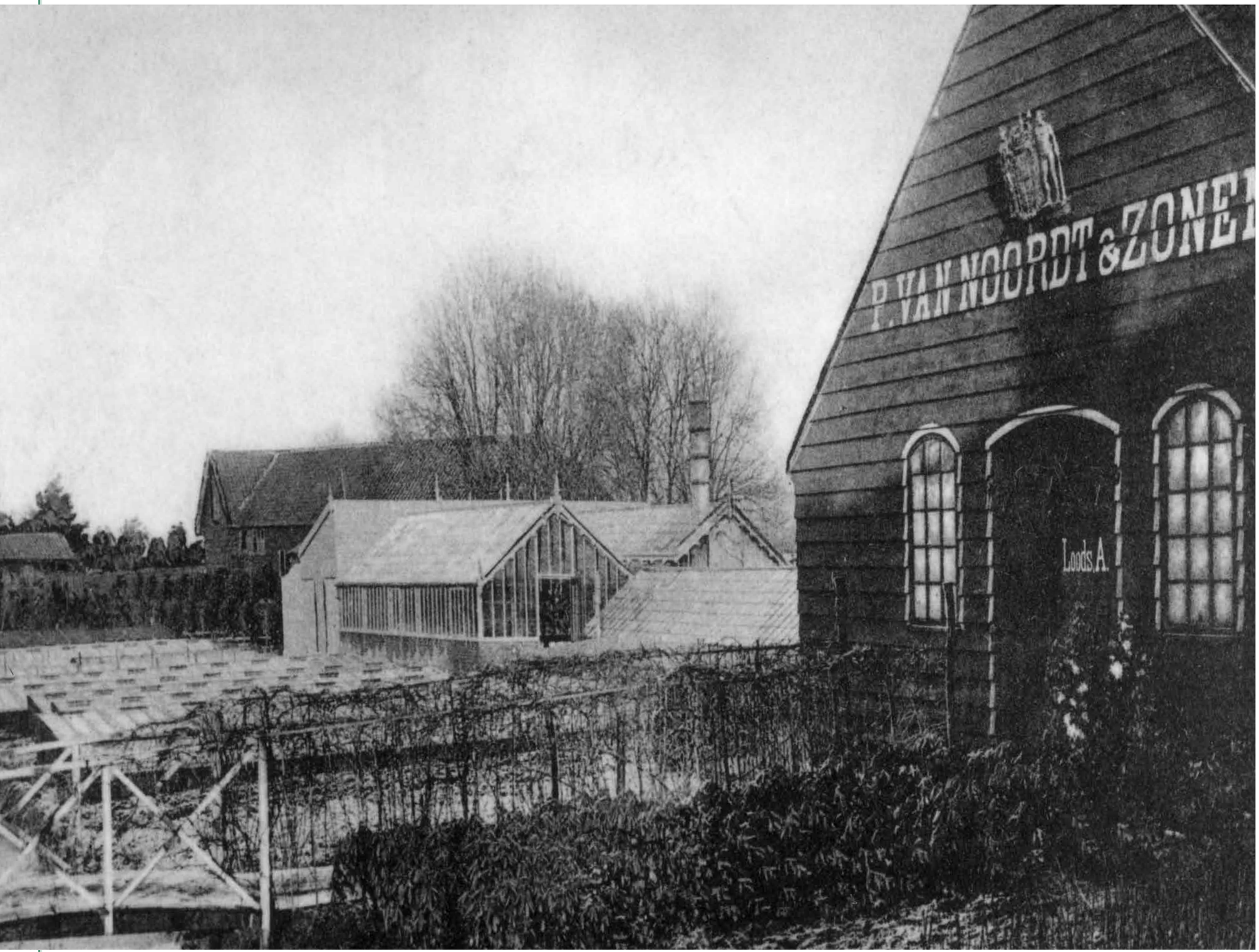

November

1		do
2		vr
3		za
4		zo
5		ma
6		di
7		wo
8		do
9		vr
10		za
11		zo
12		ma
13		di
14		wo
15		do
16		vr
17		za
18		zo
19		ma
20		di
21		wo
22		do
23		vr
24		za
25		zo
26		ma
27		di
28		wo
29		do
30		vr

Bavelaar, Warneke, van Barlingen & Treffers
BWT Assurantiën

Bulk & Co

De eerste vestiging van Bulk & Co aan het Reijerskoop

Het bedrijf aan het Reijerskoop in de jaren zestig

Het is 1900 wanneer Cornelis Gerardus Bulk (1874-1954), telg uit een boerengezin, besluit een boomkwekerij te beginnen. De familie woont aan de Goudse Rijweg in een hoeve waar nu de Buxushof is aangelegd. Samen met P.J. van Heiningen vormt C.G. Bulk de vennootschap C.G. Bulk & Co aan het Reijerskoop, nummer 88 (thans 142). De producten worden geëxporteerd naar Noord-Amerika en Scandinavië. In 1914 wordt de samenwerking beeindigd. Bulk zet zijn activiteiten in 1918 voort met Jac. Bulk Az onder de naam Bulk & Co.

Jan Cornelis Bulk (1906-1966), zoon van de oprichter, assisteert zijn vader vanaf het begin van de jaren twintig. Hij wordt in 1932 firmant. Er wordt een nieuwe loods gebouwd op Reijerskoop 124. C.G. Bulk stapt in 1942 uit de zaak, waarna de firmanaam wordt gewijzigd in Jan C. Bulk. Bulk verhuist in 1949 naar Rozenlaan 31. Hij weet zijn bedrijf in de jaren daarna tot een bekende naam in de boomkwekerijwereld te maken. Daarnaast bekleedt hij talrijke bestuursfuncties in de boomkwekerijwereld. Zo is hij voorzitter van de Stichting Beurshal en voorzitter van het Proefstation-bestuur. Van 1958 tot 1962 is Bulk bovendien wethouder van Openbare Werken in Boskoop. In die rol is hij de drijvende kracht achter het nieuwe zwembad aan de Zijde en de metamorfose van de Biezen van landweg tot laan.

Jan Bulks oudste zoon Cornelis Gerardus - Kees - Bulk, is vanaf 1955 in de zaak. Hij gaat in 1962 zijn eigen weg onder de naam Bulk & Co. Jan Bulk gaat zelfstandig verder. In 1966 wordt nog een door hem lang gekoesterd ideaal verwezenlijkt, namelijk de ingebruikname van een modern en fraai kassencomplex. Kort daarna overlijdt hij plotseling.

Jan Cornelis jr. neemt de zaak over. Medio 1969 wordt de zaak verkocht aan Gebr. Kompeer. Kees richt zich steeds meer op zijn 'Tuincentrum Florida' en stoot zijn exporthandel in 1979 volledig af. In 1992 wordt 'Florida' opgeheven. De loods aan het Reijerskoop wordt in 1993 afgebroken.

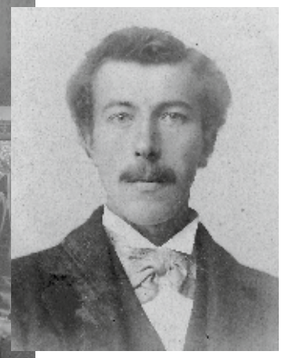

C.G. Bulk (1874 -1954)

Familie Bulk. V.l.n.r.: C.G. Bulk, C. Bulk, G.M. Bulk, J.C. Bulk, C. Bulk en E.J. Bulk.

J.C. Bulk (1906-1966)

Kisten voor Canada, met onder anderen Toon de Jong en C. Bulk (zittend op kist)

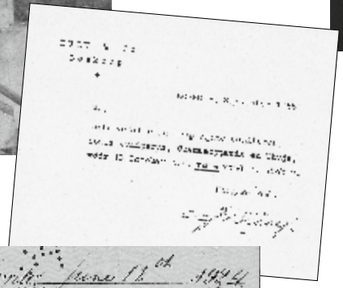

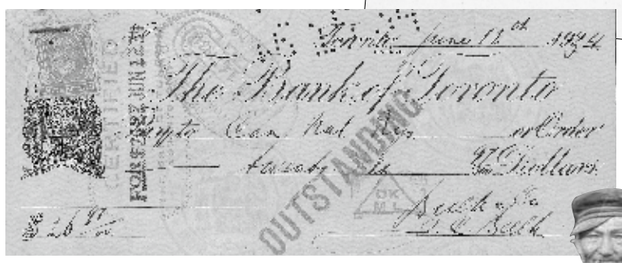

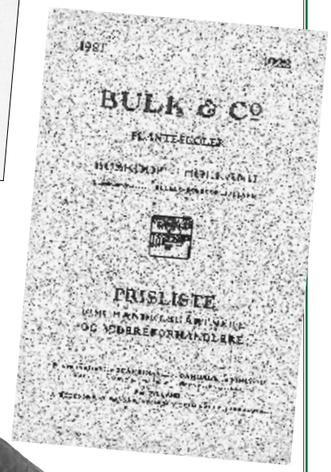

De tuin aan het Reijerskoop (zuidzijde) schuin tegenover de loods van P. van Nes Az

Paktijd, met onder anderen Jaap van Wijk en Toon de Jong

Modern kascomplex, 1966

De tuin aan het Reijerskoop (noordzijde), in de richting van de Biezen, 1981

Reijerskoop 142

Buxushof, gezien vanaf de Bulkse Brug

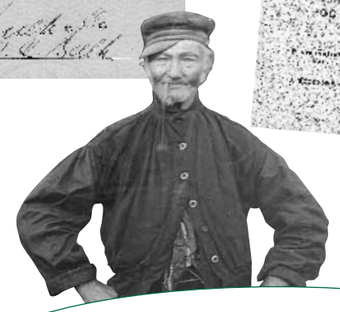

'Dat partaitje amabieleze mot uitgemeuteld worduh.'

December

1		za
2		zo
3		ma
4		di
5		wo
6		do
7		vr
8		za
9		zo
10		ma
11		di
12		wo
13		do
14		vr
15		za
16		zo
17		ma
18		di
19		wo
20		do
21		vr
22		za
23		zo
24		ma
25	*eerste kerstdag*	di
26	*tweede kerstdag*	wo
27		do
28		vr
29		za
30		zo
31		ma

VOLVO
HOOFTMAN

Zicht op kwekerij Bulk & Co. Rechts (gedeeltelijk zichtbaar) boerderij familie Bulk.

De Lansing anno 2000. De voormalige grens tussen twee ontginningsgebieden als scheiding tussen het kweken in de zwarte grond en het telen op zwart plastic.

Geraadpleegde literatuur

Bulk, C./Van Tol, S.C.J., *Zo was Boskoop*, Boskoop, 1969.
Tromp, J., *Honderd jaar boomkwekerij in Boskoop*, 1962.
Vuyk, A. sr., Boskoop, *Vijf eeuwen boomkwekerij*, Boskoop, 1966.
Boskoopsche Handelsdrukkerij, *Adresboek van Boskoop* 1918-'19, 1922-'23.
J.H. van Straaten van Nes/Moerlands, C. Ph., *Album van Boskoop*, 1925
Verjaal, A.S.P., *Het geslacht Van Nes in Boskoop, van ±1600 tot heden*, 1960
Schaum, L.C.J., *De historie van Boskoop*, 1908/1980
Tromp, J., *Boskoops Koninklijke (1861-1986)*, 1986

Colofon

Het kweken bekeken is een uitgave van de
Historische Vereniging Boskoop
Postbus 72
2770 AB Boskoop

Samenstelling, teksten en redactie:
Ewout Bulk, Pim Oxener, Gé Vaartjes en Erwin Verweij
Grafisch ontwerp: Pim Oxener ©2000
Prepress en lithografie: Hofstad Druktechniek BV, Zoetermeer
Druk: Macula BV, Boskoop
De volgende personen en bedrijven leverden bijdragen, waarvoor onze dank:
C. Bakker, B. van Bockel, N. de Bruyn, D. van Gelderen, Gemeentearchief Boskoop (A. van Noort), A. Fioole, R. den Hengst, A. van den Hoek, J. Hooftman, M. Jongsma, KLM Aerocarto, H. Krull-Koster, F. Lapaer, W.G. Lapair, G. Lünnemann-Vaartjes, G.J. van Noort, W. van Noort, D. Mesman, A.P. van Nes, mevrouw A. Ravensberg, Stichting Boomkwekerijmuseum Boskoop, Joh. Stolwijk & Zonen, M.G. van Tol, J. van Veen, firma W.S. Venema.
Tevens werd gebruik gemaakt van materiaal uit de collecties van de samenstellers van deze kalender.
Aanvullingen en correcties worden op prijs gesteld.

De samenstellers hebben zich moeite getroost de rechthebbenden van het gepubliceerde materiaal te achterhalen. Personen of organisaties die van mening zijn in aanmerking te komen voor een vergoeding voor gebruikt materiaal gelieven contact op te nemen met de uitgever.

Boskoop, september 2000

Ten slotte

Op elk blad staan, in groenzwart, vierkante fotootjes van de hedendaagse situatie. De tegenwoordige adressen staan in de bijschriften.
De man die de uitspraken in het 'Boskoops' doet, is Jan Bakhuizen, boomkwekersknecht bij de firma K. Wezelenburg in de Loete bij de 'hoerenhoek' rond 1903. Alle uitspraken zijn uit de verzameling van P.J.C. Oosthoek. Er zijn twee uitzonderingen: de uitspraak op het blad van D.A. Koster is van Marinus Koster en is ontleend aan zijn dagboekaantekeningen. Op het blad van C.B. van Nes is op deze plaats de handtekening van J.H. van Straaten van Nes geplaatst.

'Alles van de paktait, was ik weer kwait'

De vertaling van het 'Boskoops': • Januari: Jôh, wat issut fain voor je aige te zain: *Jongens, wat is het prettig om eigen baas te zijn* • Februari: Dur leg un boel kanarievuil en zwart gras om te blooten: *Er ligt veel Senicio vulgaris en Poa vulgaris om in de akker af te slaan* • Maart: Neem un wieg mee naar dat bed beebies, dauw ze in de wieg, zachies in mekaar trappe en alleen op de kontjies: *Neem een mand naar dat bed polyantharozen, stop ze erin, voorzichtig aanstampen maar alleen op de wortels* • April: Vor 't vuilraapkarwai het ik er un gait bai: *Bij mij wiedt een leerling van de RMTS het onkruid* • Mei: Bij wind en regen groeit hulst hard • Juni: Hoogachtend: J.H. van Straaten van Nes • Juli: Ga jai die tuin effe tweediepen: *Ga jij die tuin eens even twee spit diep omspitten!* • Augustus: Ik zal dat bed beebies partoeten, breek ut maar op, dan kan ik ut overkarren: *Ik zal dat bed Polyantharozen naar de publieke verkoping sturen, rooi ze maar, dan kan ik ze met de bomenkar over de Boskoopse brug brengen* • September: Die holbladigen schieten te geil op, terwijl de viridusse niet willen kwarren: *Die Rhododendrons catewbiense grandi flora heeft een te vlugge groei, terwijl de Chamaecypares laws-erecta virides niet willen groeien* • Oktober: Seg jôh, als jai loop te meneeren ga jai maar kardielen: *Zeg jongen, als jij niets te doen hebt, ga dan maar onkruid wieden* • November: Het water leg weer vol bullebakshaar en flabbes, ik ga mar us baanwerk maken: *De sloot ligt weer dicht met wier en slootonkruid. Ik ga de vastgegroeide waterplanten maar eens losslaan* • December: Dat partaitje amabieleze mot uitgemeuteld worduh: *Van dat groepje Magnolia amabilis moet de grond uit de kluit gepeuterd worden* • Colofon: Alles van de paktait was ik weer kwait: *Ik heb al mijn producten weer kunnen verkopen.*

Deze kalender is tot stand gekomen dankzij bijdragen van:

Volvo Hooftman
Waddinxveen, Schoonhoven, Woerden

ABN·AMRO
Boskoop

BWT Assurantiën
Boskoop

Juwelier G.H. Does
Boskoop

Marchant BV
Boskoop

Langeveld & Sigtermans
Alphen a/d Rijn, Hazerswoude

Primera Groenendijk
Boskoop

Joh. Stolwijk & Zonen
Boskoop

Opdrachtfoto
Boskoop
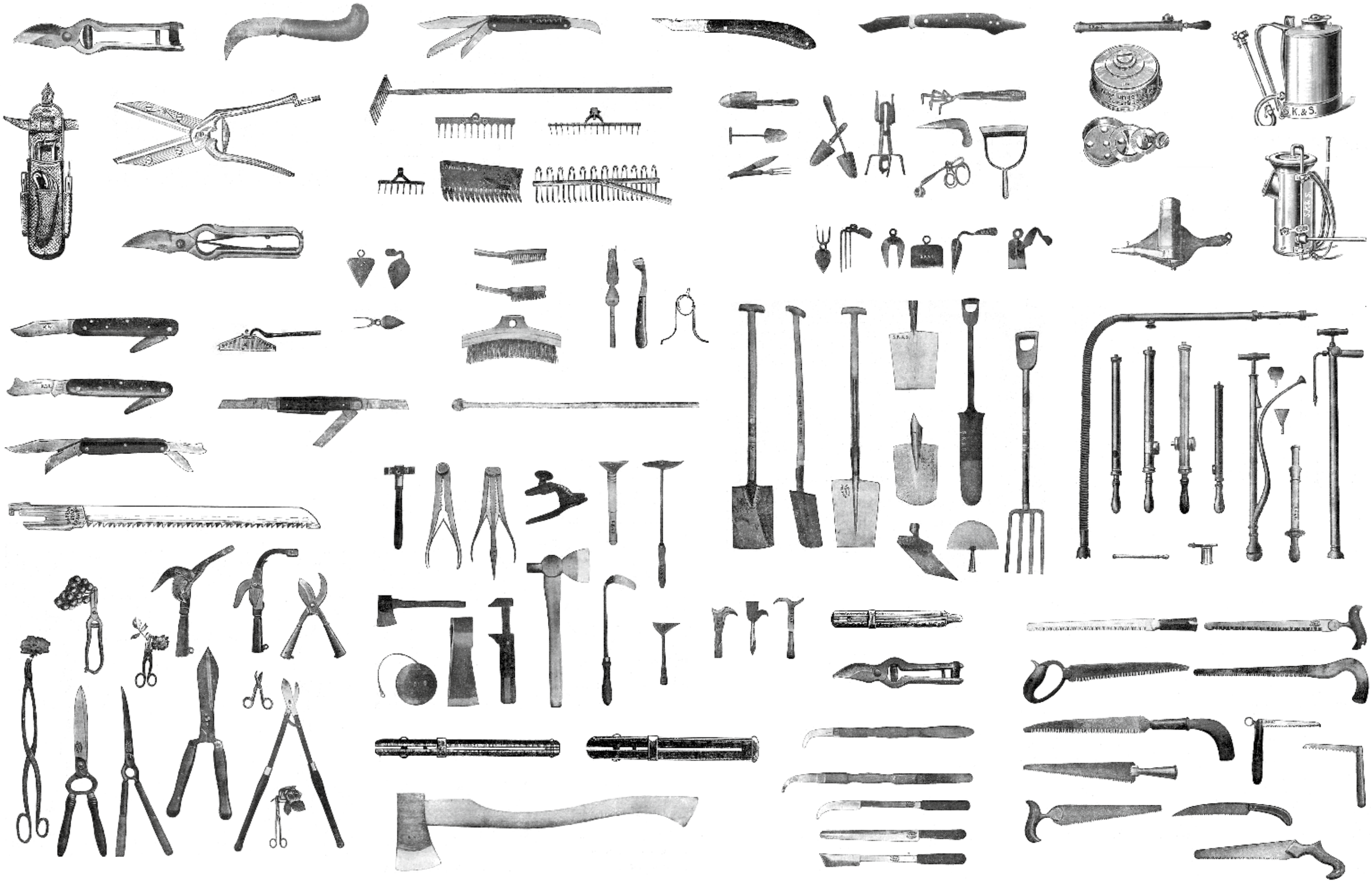
Verschillende gereedschappen voor de kwekerij, ontleend aan de catalogus van de Dresdener Gartenwerkzeug-Fabrik S. Kunde & Sohn uit 1903